

ZHODNOCENÍ VÝCHOZÍHO STAVU

Praxe městských částí Prahy v začleňování veřejnosti do plánování města

Praha, srpen 2015

IPR
Praha

Shrnutí hlavních závěrů

POZNATKY ZÍSKANÉ Z ROZHOVORŮ SE ZAMĚSTNANCI VYBRANÝCH 9 MČ A JEJICH POLITICKÝM VEDENÍM VEDOU K NÁSLEDUJÍCÍM ZÁVĚRŮM VYPOVÍDAJÍCÍM O SOUČASNÉM STAVU ZAPOJOVÁNÍ VEŘEJNOSTI DO MĚSTSKÉHO PLÁNOVÁNÍ NA ÚROVNI PRAŽSKÝCH MČ.

- **Přibývá představitelů MČ, kteří považují participaci za nedílnou součást plánování a tvorby města.** Dotazovaní političtí představitelé MČ si uvědomují její pozitiva a v míře, kterou jim podmínky dovolují, se snaží veřejnost do procesů městského plánování zapojovat.
- Na druhou stranu se ukazuje, že **politické vedení MČ není často v tomto názoru jednotné** a že část zastupitelů nevnímá participaci jako smysluplný a potřebný nástroj. **Podpora politického vedení MČ je přitom dle výpovědí respondentů zásadní podmínkou** pro úspěšné zapojení občanů do procesů městského plánování.
- **Většina dotazovaných politiků má ambici využívat participační techniky v průběhu současného volebního období.** Jejich cílem je nejen jednorázové zapojení občanů v rámci konkrétního projektu, ale také **posílení občanské společnosti** ve smyslu její aktivizace. Městské části hledají cesty, jak občanům ukázat, že mají možnost ovlivnit, co se v jejich okolí děje.

„Je důležité, aby lidé pochopili, že když už na nějaké setkání přijdou, můžou něco změnit.“

DAVID GREGOR
zástupce starostky MČ Praha 3

- Pro dotazované **zaměstnance MČ představuje participace prostředek**, který umožní výslednou podobu plánu či projektu nastavit tak, aby co **nejlépe naplňoval potřeby uživatelů**. Z jejich zkušeností však vyplývá, že řada zaměstnanců MČ participaci nepovažuje za součást své práce. Vnímají ji jako nadbytečnou, zdržující a nic neřešící. Tento postoj může pramenit ze skutečnosti, že zapojení občanů většinou probíhá nad rámec jejich povinností a mimo úřední hodiny. Bývá proto často zdrojem stresu. Participace také vyžaduje spolupráci s dalšími odbory, které jí nejsou vždy nakloněny.
- Jako určité riziko vidí zaměstnanci MČ využití participačních aktivit pouze za účelem **sběr politických bodů**. V případě, že participaci vnímají jen jako potřebu politiků, mohou mít s jejich výměnou tendenci ji omezovat. Klíčové tedy je institucionální a procesní zakotvení participace do práce zaměstnanců MČ.
- **Zapojování veřejnosti v MČ stále postrádá koncepční přístup a propracovaný metodický rámec**. Participace není často ve strukturách MČ institucionalizována, což narušuje kontinuitu dlouhodobého vývoje. Při **změně vedení MČ** někdy **není snaha pokračovat** v participativních aktivitách. Není navázáno na předešlý proces a **kontinuita tak není zachována**, což může mít za důsledek ztrátu zájmu občanů.
- Konstruktivnímu a efektivnímu zapojení veřejnosti brání **omezené možnosti veřejné správy**. **Kvůli chybějícím lidským zdrojům a znalostem** na úřadech MČ postrádá participace profesionální vedení a často tak dochází k formálním a organizačním nedostatkům v participačním procesu.
- V neposlední řadě zapojování veřejnosti ovlivňuje přetrvávající **nedostatek důvěry mezi veřejností a samosprávnými úřady, který je z obou stran často vyvolán zklamáním a špatnou předchozí zkušeností**. Z pohledu MČ existuje obava, že spíše než konstruktivní kritice dává participace prostor věčným kverulantům a stěžovatelům. Na straně občanů se nedůvěra projevuje pasivitou a nezájmem či zapojením ve formě protestu. Zájem participovat pak mají především lidé, kteří se projednávaným záměrem cítí ohroženi. Významnou měrou k nedostatečné důvěře přispívají i komunikační selhání MČ, kvůli nimž dochází k šíření dezinformací.

„Kdybychom do pozvánky napsali,
že má na náměstí vzniknout betonárna,
přijde na veřejné setkání určitě více lidí,
než když je téma nekonfliktní.”

Ing. Alexander Lochman, Ph.D.
starosta MČ Praha-Čakovice

- **Téměř v každé MČ již proběhlo více či méně úspěšně několik participčních projektů.**
Zkušenost s participací tedy není nulová a existuje řada příkladů dobré praxe, na kterých můžou MČ dále stavět.
- **Úspěšnější a pro obyvatele i MČ uchopitelnější je participace na realizaci úprav či tvorbě veřejných prostranství.** Ve většině případů jde o projekty menšího rozsahu související s konkrétní lokalitou. Podstatně menší úspěch mají MČ se zapojováním veřejnosti do příprav koncepčních a strategických dokumentů.
- Pro participaci na **tvorbě veřejných prostranství představuje komplikaci jejich složitá vlastnická struktura a majetkové vztahy.** Drtivá většina veřejných prostranství na jejich území MČ nepatří, přesto je veřejnost považuje za zodpovědné za jejich kvalitu. V mnoha případech bývá **realizátorem investice jiný subjekt než právě MČ** (např. TSK, DP). Není ojedinělé, že jsou občané zapojeni do participace, finance na projekt jsou přislíbeny, ovšem **nakonec k realizaci nedojde**, neboť realizátor se rozhodne upřednostnit jinou investici.
- V případě **stavebních záměrů soukromého investora**, u kterých lze předpokládat **významný dopad na veřejný prostor**, vnímají MČ svou roli jako **zprostředkovatelskou**. Městské části by měly iniciovat diskusi o plánovaných záměrech, fungovat jako prostředník mezi soukromým subjektem a veřejností a v rámci svých pravomocí na základě požadavků občanů projekt ovlivňovat. V současné době je **zapojování podnikatelského sektoru vnímáno z pohledu MČ jako obtížné**.
- Městské části zároveň vítají **spolupráci se zkušenými a kvalifikovanými odborníky na zapojování veřejnosti**. Při výběru externích konzultantů dbají na jejich odbornost v dané problematice a řídí se podle referencí či vlastních minulých zkušeností. Profesionální a nestranné vedení participace považují za klíčové pro budování důvěry a porozumění.
- Dotazovaní si uvědomují **nutnost dlouhodobého, systematického mapování potřeb různých skupin obyvatel a komunikace s nimi**. Spolupráci s místními občanskými organizacemi vnímají pozitivně a jako klíčovou pro oslovování různých cílových skupin a aktivaci komunity. Většina MČ však s nimi v současné době nemá nastavenou systematickou spolupráci, v některých MČ přehled o aktivních organizacích a místní občanské společnosti zcela chybí.
- **Míra a intenzita využívání komunikačních kanálů se mezi jednotlivými MČ značně liší.** Městské části si uvědomují, že k tomu, aby občany oslovily a vzbudily jejich zájem o městské plánování, nestačí pouze informace vyvěsit na úřední desku. Řada MČ má zkušenosti s rozličnými nástroji a metodami: využívají komunikaci na sociálních sítích a internetu, výlep ve veřejném prostranství a některé MČ sbírají podněty formou anket nebo dokonce platí dlouhodobý komunitní monitoring. Rozdíly ve využívání těchto kanálů jsou však mezi MČ značné a i v rámci jedné MČ neexistují mechanismy, které by širokému okruhu cílových skupin zaručovaly v dlouhodobém horizontu efektivní komunikaci. Aby zvýšili svoje šance na oslovení co největšího počtu občanů, využívají k diskusi o plánovaných záměrech často jiné akce pořádané MČ. Na takových setkáních nechybí kulturní program a občerstvení.

Seznam zkratek

DP – Dopravní podnik

IPR – Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy

KPP – Kancelář podpory plánu

MA21 – Místní agenda 21

MČ – Městská část/městské části

MHMP – Magistrát hlavního města Praha

NNŽ – Nákladové nádraží Žižkov

NSZM – Národní síť Zdravých měst

ÚAP – Územně analytické podklady

ÚP – Územní plán

ÚS – Územní studie

TSK – Technická správa komunikací

Obsah

Shrnutí hlavních závěrů	1
Seznam zkratk	4
Obsah	5
1 Úvod	7
1.1 Účel a cíle	7
1.2 Rozsah a struktura zprávy	7
2 Metodika	9
2.1 Výběr MČ a dotazovaných	9
2.2 Polostrukturované rozhovory	10
2.3 Limity studie	10
2.4 Konzultace textu studie	11
3 Vyhodnocení současného stavu	12
3.1 Vnímání participace zaměstnanci a politickou reprezentací MČ	12
3.2 Zkušenosti a dosavadní praxe participace	13
Strategické dokumenty	14
Územní plánování	14
Veřejná prostranství	15
Místní agenda	15
Využívané metody a nástroje	16
3.3 Institucionalizace participačních procesů	17
3.4 Potřeby MČ nutné k posílení participace	19
4 Doporučení pro IPR	24
5 Přílohy	26
5.1 Mapy vlastnické struktury veřejných prostranství	26
5.2 Seznam otázek pro polostrukturované rozhovory se zástupci MČ	31
5.3 Doplnující on-line dotazník pro zástupce MČ	33

1 Úvod

V DŮSLEDKU SPOLEČENSKÝCH I EKONOMICKÝCH ZMĚN ROSTE POTŘEBA ZAPOJOVÁNÍ VEŘEJNOSTI DO MĚSTSKÉHO PLÁNOVÁNÍ, Tedy DO ÚZEMNÍHO A STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ A TVORBY VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ. V REAKCI NA TUTO VÝZVU LZE POZOROVAT STOUPAJÍCÍ TREND ZE STRANY MČ HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY VYUŽÍVAT PARTICIPAČNÍCH NÁSTROJŮ PRO ZAPOJOVÁNÍ OBČANŮ, OBČANSKÝCH INICIATIV, PODNIKATELSKÉHO SEKTORU A DALŠÍCH AKTÉRŮ DO ROZHODOVÁNÍ O ROZVOJI MĚSTA.

Ukazuje se však, že současné nastavení participačních procedur často nepřináší kýžený efekt a že potenciál participace pro plánování zatím nebyl naplněn.

1.1 ÚČEL A CÍLE

Tato zpráva by měla sloužit jako podkladový materiál pro připravovaný Manuál participace v plánování města. Pomůže popsat klíčové oblasti, na které by se měl Manuál zaměřit, a stanovit navazující kroky.

Cílem analýzy je zmapování zkušeností a dosavadní praxe MČ v participaci a identifikování potřeb zaměstnanců a politického vedení obecních samospráv s ohledem na zapojování veřejnosti. Zjištění výchozího stavu začleňování občanů do rozhodovacích procesů územního a strategického plánování navíc poslouží jako měřítko, vůči kterému se bude moci vývoj participace v hlavním městě posuzovat.

Studie se snaží nalézt odpovědi na následující otázky:

- 1) Jak je participace vnímána MČ, jejich zaměstnanci a politickým vedením?
- 2) Jaké jsou zkušenosti a dosavadní praxe MČ s participativními procesy v plánování města?
- 3) Jaké jsou potřeby zaměstnanců a politického vedení MČ vzhledem k posílení participace v plánování města?

1.2 ROZSAH A STRUKTURA ZPRÁVY

Tato zpráva se skládá ze čtyř kapitol. Po úvodní kapitole následuje část věnovaná metodice šetření, která vysvětluje průběh sběru dat a výběr vzorku MČ. Ve třetí kapitole je uveden souhrnný přehled závěrů plynoucích z analýzy seřazených do podkapitol objasňujících jaký mají MČ postoj k participaci veřejnosti na plánování města, jaké jsou jejich zkušenosti s participací ve vztahu k územnímu a strategickému plánování a tvorbě veřejných prostranství a jaké metody nejčastěji využívají. Část této kapitoly se věnuje i zapojení MČ do Místní agendy 21. Na základě zjištění připravili autoři studie sadu doporučení, jak IPR může dále podpořit MČ v jejich snaze o efektivnější participaci veřejnosti. Ty jsou předloženy v kapitole 4.

2 Metodika

Za účelem vyhodnocení současného stavu participace v MČ byly využity primární i sekundární zdroje informací. Za nejdůležitější primární data lze považovat 9 polostrukturovaných rozhovorů, které proběhly ve vybraných MČ. Kvalitativní data poukázala především na oblasti, kde existuje s ohledem na participaci prostor pro zlepšení, a identifikovala potřeby jednotlivých MČ.

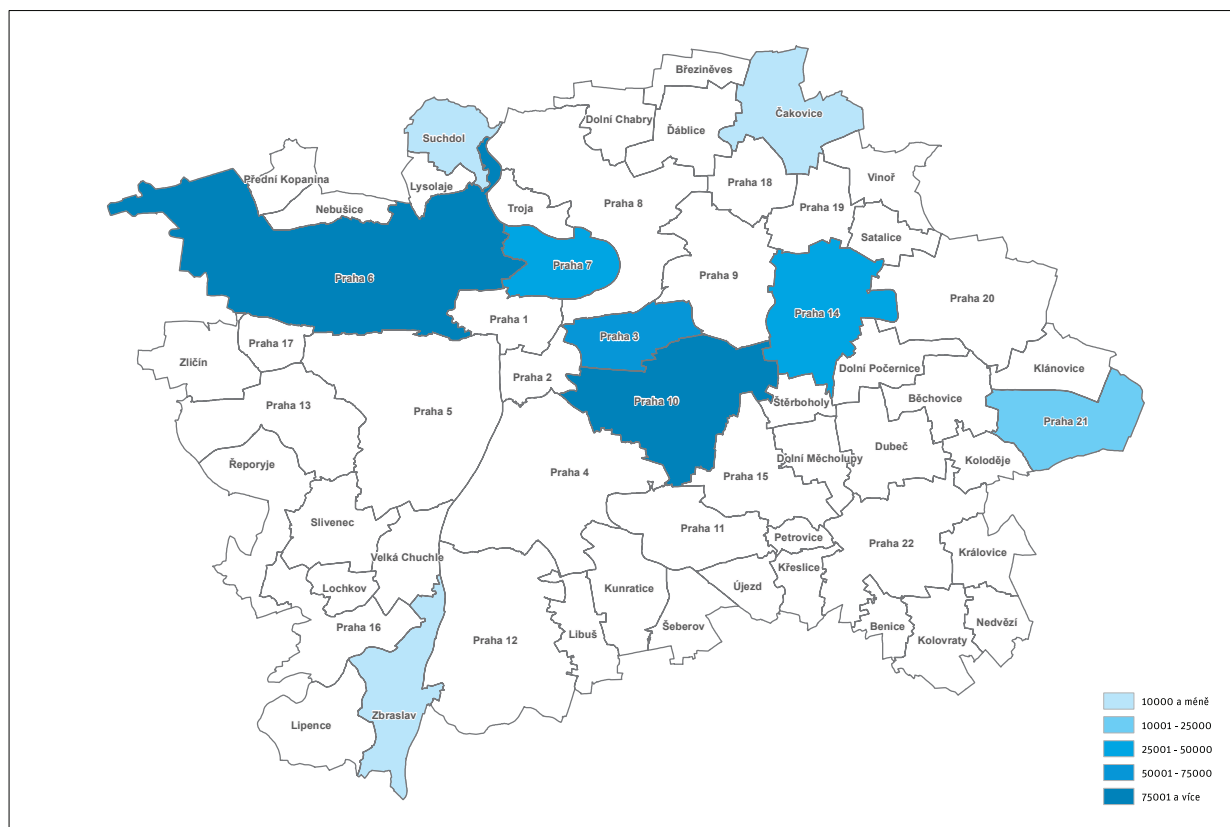
Vedle rozhovorů patří dále mezi důležité zdroje mapy geografického informačního systému, tj. primární data prostorové povahy. Pro doplnění výstupů byly rovněž použity statistické údaje či různé přehledy volně dostupné na webových stránkách MČ a dalších relevantních organizací.

2.1 VÝBĚR MČ A DOTAZOVANÝCH

Šetření proběhlo na vzorku 9 MČ tak, aby soubor zahrnoval MČ různých velikostí a různé struktury zástavby. Na základě těchto kritérií byly vybrány následující MČ: Praha 3, Praha 6, Praha 7, Praha 10, Praha 14, Praha 21, Praha-Čakovice, Praha-Suchdol a Praha-Zbraslav.

Za účelem uceleného pohledu byl pro rozhovor vždy osloven reprezentant politického vedení MČ (starosta či radní, do jehož kompetence územní rozvoj spadá) a zaměstnanec MČ, v jehož agendě je územní rozvoj a/nebo participace, příp. komunikace s veřejností.

▼ OBRÁZEK 1 VYBRANÉ MČ A KATEGORIE POČTU OBYVATEL

2.2 POLOSTRUKTUROVANÉ ROZHOVORY

Polostrukturované rozhovory byly hlavním nástrojem pro sběr informací o současné praxi a o potřebách MČ. Tazatelé vedli interview na základě předem připraveného seznamu otázek (viz příloha 5.2). Tento seznam byl návodný a respondenti poskytoval dostatečnou volnost v tom, jak odpovídat. Formát polostrukturovaných rozhovorů tak zajistil potřebnou flexibilitu a zlepšil zacílení na individuální zkušenost dané MČ, dotazovaného zaměstnance úřadu či politického reprezentanta.

Rozhovory byly vedeny v období 26. 04. do 13. 05. 2015 vždy přímo na radnici dané městské části. Průměrná délka rozhovoru činila 1 hodinu 22 minut. Rozhovory byly nahrávány. Audiozáznamy byly pořizovány se souhlasem dotazovaných. Ve třech případech (MČ Praha 10, MČ Praha-Suchdol a MČ Praha-Zbraslav) se rozhovoru na straně tazatelů zúčastnili rovněž garanti daného území z Kanceláře podpory plánu 99 IPR Praha.

V návaznosti na rozhovor byl MČ rozeslán email s žádostí o vyplnění krátkého dotazníku (viz příloha 5.3).

[TABULKA 1] ... **TERMÍNY POLOSTRUKTUROVANÝCH ROZHOVORŮ SE ZÁSTUPCI MČ**

Praha 3	06. 05. 2015
Praha 6	13. 05. 2015
Praha 7	29. 04. 2015
Praha 10	13. 05. 2015
Praha 14	26. 04. 2015
Praha 21	06. 05. 2015
Praha-Čakovice	06. 05. 2015
Praha-Suchdol	06. 05. 2015
Praha-Zbraslav	04. 05. 2015

2.3 LIMITY STUDIE

Z důvodu omezených časových možností byly rozhovory uskutečněny pouze se vzorkem 9 MČ z celkového počtu 57 MČ. Určitá zjištění se však během rozhovorů objevovala opakovaně. Celý text studie byl zaslán ke konzultaci všem 57 MČ a vybrané odborné veřejnosti.

Druhým výrazným omezením je absence triangulace, která by při popisu zkušeností a dosavadní praxe zajistila komplexnější pohled a možnost alternativní interpretace. Je tedy třeba přihlídnout k subjektivitě dotazovaných, jejich potenciálním motivacím a mít na paměti, že jde o hodnocení situace z pohledu vybraných respondentů.

Rovněž nebylo možné provést interview zvláště se zaměstnanci MČ a zvláště s politickou reprezentací. Odpovědi zaměstnanců MČ tak mohl do určité míry ovlivnit fakt, že rozhovor byl veden společně s politickým vedením úřadu. V případě MČ Praha 6, MČ Praha-Čakovice a MČ Praha-Zbraslav byli respondenty pouze političtí představitelé.

2.4 Konzultace textu studie

Pracovní verze této studie byla rozeslána všem 57 MČ na konci června. Politické vedení a odpovědní zaměstnanci MČ byli požádáni o zaslání zpětné vazby do 31. 07. 2015 s cílem validovat hlavní poznatky studie a doplnit je o vlastní zkušenosti. Kromě MČ, které byly v souboru dotazovaných, této možnosti v daném termínu využilo dalších 9 MČ. Jejich komentáře byly zapracovány do textu této studie.

Pracovní verze studie byla rovněž prezentována na Metropolitní ozvučné desce pořádané na Nákladovém nádraží Žižkov 12. 06. 2015. Její členové v diskusi potvrdili hlavní závěry této studie.

3 Vyhodnocení současného stavu

3.1 VNÍMÁNÍ PARTICIPACE ZAMĚSTNANCI A POLITICKOU REPREZENTACÍ MČ

S tím, jak roste ze strany občanů poptávka spolupodílet se na rozvoji obce, přibývá představitelů MČ, kteří považují participaci za nedílnou součást zastupitelské demokracie. Plánování se zapojením veřejnosti pro ně mimo jiné představuje cestu ke zlepšení vztahů mezi orgány veřejné správy a občany. Participaci proto berou jakou důležitý nástroj, který má potenciál při budování občanské společnosti a posilování demokracie.

Zároveň je ale z rozhovorů patrné, že si MČ uvědomují, že participace není všespásným instrumentem a že rozhodující není kvantita, ale kvalita.

„Podle našich zkušeností kvalitně vedená a dobře připravená participace umožňuje najít nevhodnější řešení problémů.“

PhDr. Ing. arch. Lenka Burgerová
radní pro územní rozvoj MČ Praha 7

Přestože žádná z dotazovaných samospráv participaci neodmítá, některé MČ si vůči zapojování veřejnosti zachovávají určitý odstup. Na základě dosavadních zkušeností u nich totiž převládá přesvědčení, že účastníci participačních aktivit se rekrutují z řad občanů a organizací zaujímajících vůči projednávané záležitosti a priori negativní postoj. Jako problematickou dále vnímají otázku reprezentativnosti názorů, tj. skutečnost, že v rámci participačních aktivit se často někteří jednotlivci či různá uskupení snaží prosadit své partikulární zájmy na úkor celku.

Některé MČ upozorňují na to, že dle jejich zkušeností mnozí občané často nejsou myšlenky participace nakloněni. U některých tento názor plyne z obecného nezájmu o věci veřejné, u jiných je motivací poměrně časté přesvědčení, že svým zapojením stejně nic nezmění. Veřejně se vyjadřovat a artikulovat svoji představu pak vnímají jako ztrátu času a energie.

V těch MČ, ve kterých je participace vnímána pozitivně, představitelé samosprávy aktivně usilují o její využití pro aktivizaci komunit a účelně se snaží své obyvatele do rozhodovacích procesů vtáhnout. V proaktivním přístupu úřadu vidí zástupci MČ možnost, jak pomocí participace vedle identifikování potřeb uživatelů území a využití jejich místní znalosti také cíleně budovat důvěru ve vztahu mezi samosprávou a veřejností. Za cílový efekt participace považují představitelé MČ v dlouhodobém horizontu aktivizaci občanů a posílení jejich pocitu odpovědnosti za území, ve kterém žijí, a za správu věcí veřejných obecně.

Volební cyklus hraje v participaci na úrovni MČ důležitou roli. Političtí představitelé participaci mnohdy vnímají jako možné nebezpečí, a to pokud se stane nástrojem politického boje. S blížícím se termínem voleb přibývá jednak nadužívání tohoto pojmu – některé politické subjekty za participaci považují i to, když zjišťují, co občany trápí, aby mohly připravit patřičný volební program. Další praxí je tzv. participace naprázdno, tedy situace, kdy se veřejnost zapojí do rozhodování pouze symbolicky bez reálné možnosti ovlivnit výslednou podobu projektu. Představitelé MČ si uvědomují, že takové jednání v očích občanů pověst participace poškozuje.

Z rozhovorů dále vyplynulo, že ačkoli se **mnoho dotazovaných politiků** s metodami participace již setkala, případně ji prosazovali v minulosti, často **neměli politický mandát ji institucionalizovat**. Část dotazovaných při prosazování participační agendy necítí dostatečnou podporu svých politických kolegů. Tento postoj části politické reprezentace některých MČ podle vyjádření respondentů pramení ne z odmítání participace, ale z neznalosti a zkršené představy o tom, jak takový proces probíhá a o jeho přínosech pro MČ.

Bez dostatečného institucionálního zázemí (formalizovaných systémů participace, zahrnutí participace do popisu práce zaměstnanců MČ atd.) se **participace častokrát stává agendou jednotlivých zaměstnanců nebo politiků, případně několika spřízněných jednotlivců, kteří si vzájemně vypomáhají**. Bez výraznějšího ukotvení této práce ve struktuře úřadů MČ a bez dostatečné politické podpory však u těchto jednotlivců může nastat pocit ‚vyhoření‘ a frustrace následovaný rezignací.

Pokud je participace primárně aplikována politickým vedením bez patřičného ukotvení v administrativě úřadu MČ, hrozí při změně politického vedení ztráta kontinuity. Nové politické vedení vždy potřebuje určitý čas, aby se mohlo v procesu zorientovat. Městské části, kde je kontinuita politického vedení, jsou v participaci dále, mají zmapovány jednotlivé skupiny obyvatel a dokáží s nimi efektivně komunikovat. Přesto i tam je důležité, aby byly procesy participace zakotveny do chodu úřadu.

Ze zkušeností respondentů dále vyplývá, že **část byrokratického aparátu participaci vnímá jako nadbytečný a nic neřešící nástroj, který přináší pouze práci navíc, např. v podobě spolupráce s ostatními odbory, intenzivnější komunikace s občany apod.** I z tohoto důvodu je institucionální a procesní zakotvení participace žádoucí. V této souvislosti se také nabízí učinit rozhodnutí, do které pracovní náplně konkrétního pracovníka MČ bude participace zakotvena, případně vytvořit systém profesionálních mediátorů a vyčlenit finanční prostředky na jejich činnost v rozpočtu hl. m. Prahy.

3.2 ZKUŠENOSTI A DOSAVADNÍ PRAXE PARTICIPACE

Mezi MČ, zejména pak těmi, které za sebou mají nějakou negativní zkušenost, panují jisté **pochybnosti o správném nastavení participačních procesů ve smyslu metodiky, načasování, vytipování cílových skupin a jejich oslovení**. Velký problém vidí MČ i v převaze občanů, kteří se vůči projednávanému projektu či dokumentu vymezují a jejichž názor má tendenci při participačních aktivitách dominovat, což se týká zejména kontroverzních a medializovaných projektů.

„Čím je projekt méně konfliktní a kontroverzní,
tím méně lidí přijde.“

Ing. arch. Pavel Ludvík

vedoucí oddělení koncepce a rozvoje MČ Praha 10

Přestože nejde o hmatatelný problém, **nedostatečná důvěra mezi obyvateli a samosprávou je jednou z nejvýznamnějších překážek participace**. Dotazovaní představitelé MČ zmiňovali, že tato bariéra vzniká neznalostí situace vyplývající z nedostatečné informovanosti veřejnosti o plánovaných záměrech. Podle představitelů některých MČ je pak mezi občany patrná nedůvěra v politickou reprezentaci úřadu. Důvěra se buduje dlouhodobě, vytvořením inkluzivního prostředí, plněním slibů a závazků mezi stranami. V případech MČ s nově nastupující politickou garniturou se často ozývaly obavy, jak proces participace uchopit a koncepčně nastavit, aby zapojení veřejnosti bylo smysluplné. Plnění závazků vůči lidem je podle MČ důležitým cílem a kritériem úspěchu. Transparentnost participačního procesu a aktérů, jasné vysvětlení záměrů projektu a motivací aktérů pak důvěru posilují.

Strategické dokumenty

Přípravu koncepčních dokumentů, jako je program rozvoje MČ, provází obecně nízká míra účasti veřejnosti. Dle vyjádření respondentů jsou koncepční a strategické dokumenty občanům vzdálené. Samosprávy postrádají nástroje a příklady efektivní komunikační strategie, které by veřejnost dokázaly oslovit a tuto poměrně abstraktní tematiku přiblížit.

Druhou překážkou pro zapojení veřejnosti do přípravy strategických dokumentů je jejich dlouhodobý charakter, resp. absence viditelných výsledků v krátkodobém horizontu.

O PROJEDNÁVÁNÍ STRATEGICKÉHO PLÁNU

„V lokalitách, kde rezonovala nějaká specifická potřeba, ji lidé primárně akcentovali. Když někomu vadily odpadky kolem plotu školy, ve které jsme zrovna projednávali, řešily se odpadky a sebezásadnější dlouhodobé vize nikoho nezajímaly.“

Bc. Radek Vondra
starosta MČ Praha 14

V případech, kdy MČ má vypracovaný strategický plán, byla do jeho tvorby veřejnost zapojena nad rámec stanovený zákonem např. formou ankety a kulatých stolů (MČ Praha 21) nebo prostřednictvím odborných pracovních skupin (MČ Praha 3, MČ Praha 10).

Územní plánování

Podněty veřejnosti využitelné pro územně analytické podklady ve smyslu hodnot, problémů a potenciálů území úřady MČ až na výjimky nesbírají. Pokud takový sběr dat proběhl, šlo o zapojení prostřednictvím zástupce občanů v odborné komisi, případně o podněty shromážděné v rámci komunitního monitoringu. V případech, kdy MČ podávala návrh na změnu územního plánu, byla veřejnost zahrnuta do rozhodovacího procesu opět skrze institut odborné komise rady MČ (MČ Praha 3).

V této souvislosti zástupci MČ uváděli, že při změnách územního plánu může proces participace trvat i několik let, resp. polovinu i delší část volebního období jedné politické reprezentace. Dlouhé trvání a časté průtahy v rozhodovacích procesech je třeba brát v úvahu již při návrhu participačního procesu. Výsledky projednávání se mohou během dlouhého období „ztratit“ nejen v komunikaci s veřejností, ale také v samotném procesu změny ÚP.

Veřejná prostranství

Z dotazování vyplynulo, že nejvíce zapojují MČ veřejnost do diskuzí o realizaci úprav či tvorby veřejných prostranství. Ve většině případů jde o projekty menšího rozsahu související s konkrétní lokalitou. Na tyto typy projektů je největší ohlas občanů. Představitelé MČ se shodují, že obyvatelé mají tendenci se zaměřovat na změny v prostředí, které se jich bezprostředně dotýkají, případně na změny, u nichž jsou výsledky vidět v krátkém časovém horizontu.

Participaci na rozhodování o veřejných prostranstvích však nezřídka komplikují složité majetkové vztahy

zpomalující či dokonce znemožňující uplatnění participačních procedur. Městské části nejsou vlastníky velké části veřejných prostranství na svém území, jak je patrné z map majetkové struktury veřejných prostranství uvedených v jednotlivých případových studiích. Je tedy běžné, že realizátorem investice jiný subjekt než MČ (např. TSK, DP). Občané jsou zapojeni do participace, finance jsou přislíbeny, ale nakonec k realizaci nedojde, protože se realizátor rozhodne upřednostnit jinou investici. V těchto případech navíc účinnému zapojení veřejnosti brání krátké legislativní lhůty (např. odevzdání projektové dokumentace) a neefektivní nastavení komunikace mezi MČ a MHMP.

Co se týče samotného procesu realizace veřejných prostranství, sběr podnětů od veřejnosti ve fázi před zadáním je zavedenou praxí jen v některých MČ. V těch se vstupy občanů sbírají prostřednictvím ankety, osobního dotazování, na plánovacích setkáních za přítomnosti projektanta či v rámci veřejných projednávání. Standardním postupem je i následné zjišťování zpětné vazby od participujících ve fázi návrhu.

Místní agenda 21

Z 57 MČ Prahy je do Místní agendy 21 Národní sítě Zdravých měst (MA21 NSZM) zapojeno 11 MČ viz tabulka 2, další dvě MČ Praha 8 a Praha 4 mají statut zájemce. Obce jsou v rámci MA21 NSZM řazeny do čtyř kategorií od D až po nejvyšší A, v závislosti na tom, jak splňují jednotlivé ukazatele.

[TABULKA 2] ... MČ PRAHY ZAPOJENÉ DO PROGRAMU MÍSTNÍ AGENDY 21 NSZM

Praha 7 (kategorie C)	Praha 21 (kategorie C)
Praha 12 (kategorie D)	Praha-Dolní Počernice (kategorie C)
Praha 13 (kategorie C)	Praha-Libuš (kategorie C)
Praha 14 (kategorie C)	Praha-Troja (kategorie D)
Praha 18 (kategorie C)	Praha-Slivenec (kategorie D)
Praha 20-Horní Počernice (kategorie C)	

Národní síť Zdravých měst je asociací aktivních místních samospráv, které se programově hlásí k principům udržitelného rozvoje, zapojují veřejnost do rozhodovacích procesů a podporují zdravý životní styl svých obyvatel. Důraz je kladen právě na úzkou spolupráci vedení municipality s místními odbornými i nevládními partnery a nejširší veřejností. Místní agenda 21 je pak definována jako „nástroj ke zlepšování kvality veřejné správy, strategického řízení, zapojování veřejnosti a budování místního partnerství, s cílem podpořit systematický postup k udržitelnému rozvoji na místní či regionální úrovni.“¹

1 Zdroj: <http://www.nszm.cz/index.shtml?apc=r2081922t>

Městské části zapojené do programu MA21 se s občany každoročně setkávají v rámci Veřejného fóra Zdravých měst. Během něj si občané společně s představiteli samosprávy, zástupci neziskového sektoru, vzdělávacích institucí a dalších odborníků zvenčí definují největší problémy v dané obci a hlasováním určují 10P – desatero problémů. Výsledek je následně ještě doplněn anketou s účastí širšího okruhu občanů.

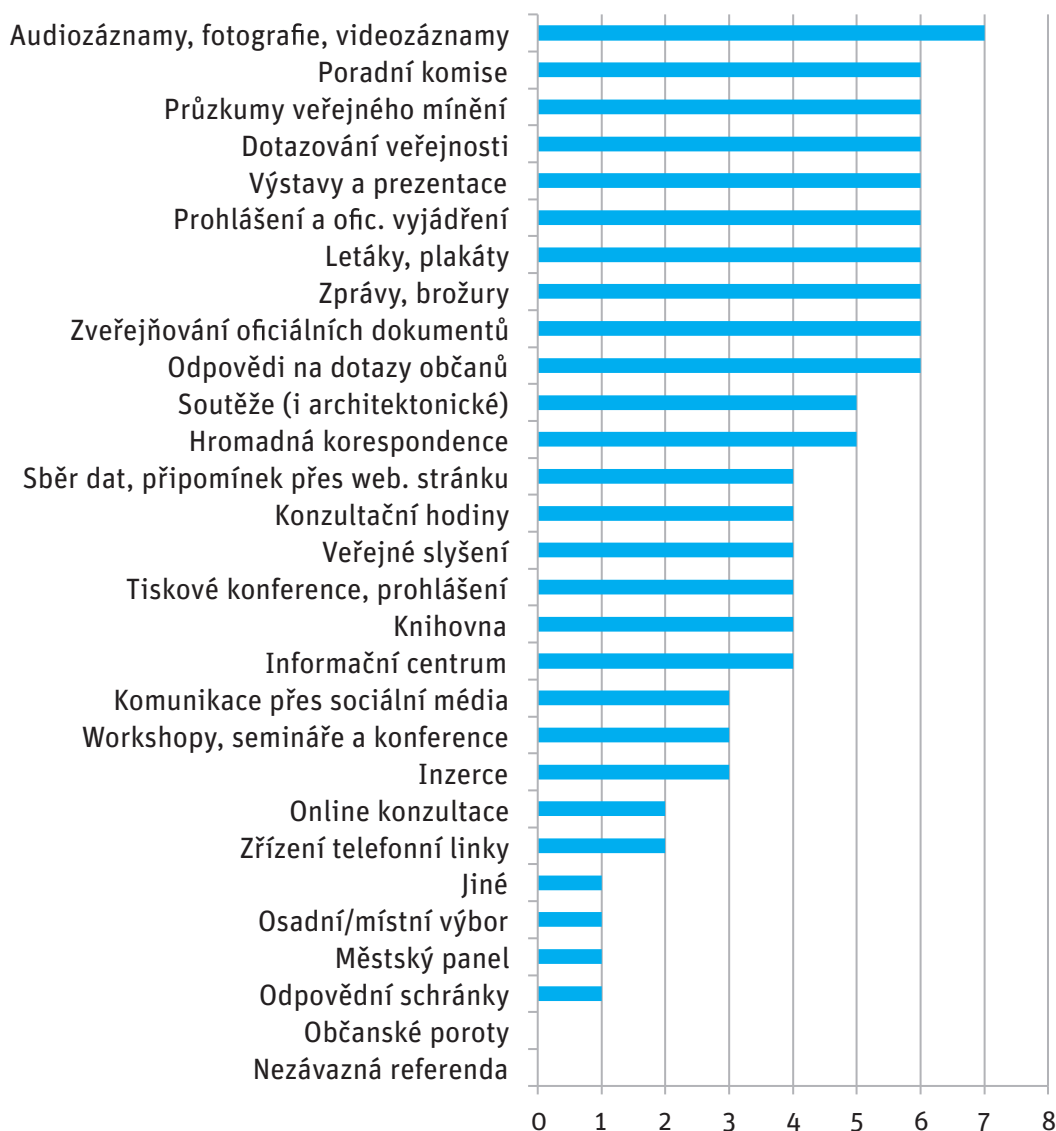
Míra aktivity jednotlivých MČ v tom, jak naplňují program MA21 se různí. Některé MČ jsou součástí programu jen formálně, jiné jej využily k vybudování know-how o zapojování veřejnosti do správy městské části formou vyškolení koordinátora MA21.

Využívané metody a nástroje

Městské části se v oslovování veřejnosti rozhodně neomezují na pouhé vyvěšování informací na úředních deskách a webových stránkách, jež jim ukládá zákon. Jak dokládá přehled metod v grafu 1, mnoho z nich se snaží zvolit efektivnější, ačkoliv na přípravu i provedení náročnější metody; vypisují ankety, rozesílají dotazníky, pořádají kulaté stoly a diskuze, organizují pracovní setkání, výstavy či komentované vycházky apod.

Nutno poznamenat, že graf 1 nerozlišuje, zda byla ta či ona metoda použita MČ jen jednou, nebo zda je standardně využívána ke komunikaci s veřejností.

[GRAF 1] ... METODY PARTICIPACE DLE JEJICH UŽÍVÁNÍ VZORKEM MČ

3.3 INSTITUCIONALIZACE PARTICIPAČNÍCH PROCESŮ

Proces participace ve většině MČ není formálně zakotven. V těch MČ, kde tomu tak je, jde o institucionalizaci v rámci programových cílů rady a programu rozvoje (MČ Praha 3) nebo ukotvení participace skrze koordinátora MA21 (MČ Praha 7, MČ Praha 14, MČ Praha 21). Pozici vyhrazenou speciálně na agendu participace bychom našli ve třetině oslovených MČ, přičemž jde právě o koordinátora MA21. MČ Praha 14 navíc dlouhodobě spolupracuje s organizací Anthropictures zabývající se komunitním monitoringem.

V dalších MČ se participaci věnují buď pracovníci odborů územního rozvoje (MČ Praha 10), či zaměstnanci odboru vnějších vztahů a komunikace (MČ Praha 3). Ve zbylých pak případné zapojování veřejnosti spadá do kompetence politické reprezentace (MČ Praha 6, MČ Praha-Čakovice, MČ Praha-Suchdol, MČ Praha-Zbraslav).

Odpovědnost za vedení participačního procesu má většinou kompetentní radní, případně koordinátor participace/agendy MA21, oddělení vnějších vztahů a komunikace či zaměstnanec úřadu MČ, který má daný projekt na starosti.

I když většina ze zaměstnanců úřadu MČ, kteří mají s participací co dočinění, uvádí, že prošli nějakým základním školením zaměřeným na toto téma, trpí všechny oslovené MČ nedostatkem kvalifikovaných pracovníků, kteří by se mohli participaci v městském plánování soustavně věnovat.

Z průzkumu vyplývá, že mnoho MČ si proces navrhuje svépomocí, intuitivně a bez hlubší znalosti participačních metod, nástrojů a technik. **Samy MČ pak přiznávají, že nezvládnutá participace se podepsala nejen na vztahu k radnici, ale nahlodala důvěru v tento nástroj jako takový.** Špatná zkušenost navíc odrazuje politickou reprezentaci od dalších pokusů občany zapojit. **Některé MČ na základě negativní zkušenosti od dalších participačních aktivit raději upustily.** Mnoho dotazovaných vzpomíná na emočně a názorově vyhraněné střety, kdy vedení úřadu nevědělo, jak situaci dostat pod kontrolu. V tomto ohledu vnímají MČ jako klíčovou potřebu zkušeného facilitátora nebo mediátora.

.....

„My tušíme, jak se to má dělat, ale nemáme k tomu žádnou podporu, žádnou metodiku, nic. Nebojíme se ten proces otevřít, ale bojíme se, abychom lidi neotrávili tím, že proces neumíme správně vysvětlit a řídit.“

Ing. Zuzana Vejvodová
starostka MČ Praha-Zbraslav

.....

Služeb externích konzultantů využívají MČ jednak z důvodu nedostatečných znalostních a lidských kapacit, ale také ze snahy o určitou nestrannost. V případě prvně zmiňovaného jde zejména o situace, kdy potřebují metodické vedení, facilitátory s dobrými komunikačními schopnostmi či dlouhodobý komunitní monitoring. V případě druhém jde o demonstraci vůle zjistit objektivně názory a preference občanů. Při výběru hrají roli faktory jako cena, zkušenosti, reference, srozumitelná nabídka a rychlost zpracování výstupů.

Snaha vtáhnout do rozhodování vyloučené skupiny či aktivně se snažit oslovit ty, kteří sami neprojeví o participaci zájem, je podle slov představitelů MČ nad finanční i lidské možnosti úřadu. Určitou výhodu mají v tomto směru populačně malé MČ, jimž jejich měřítko dovoluje uplatňovat v jednání s občany osobnější přístup, než je tomu v MČ s větším počtem obyvatel. Na druhou stranu samosprávy v malých okrajových MČ při zapojování veřejnosti čelí problémům jako je geografická roztržitost území a nedostatečné lidské kapacity.

„Protože jsme všichni místní a pohybujeme se tady, informace se dozvídáme spíše venku přímo od lidí.“

Daniel Kajpr
zástupce starosty MČ Praha-Čakovice

S ohledem na nedostatečné kapacity samospráv se **klíčovou jeví spolupráce MČ s dalšími aktéry v území.** Neziskový i podnikatelský sektor a jiné významné instituce a organizace či angažovaní jednotlivci působící v území představují pro samosprávy velmi důležitého partnera. Devizou těchto aktérů je především znalostní kapacita. Mnozí z nich se participaci na různé úrovni dlouhodobě věnují a mohou být pro MČ velmi užiteční. To se týká jak prosazování participačního přístupu, tak zapojování občanů do konkrétních participačních aktivit.

Občanská sdružení často pracují s různými skupinami obyvatel, které nemají přímý kontakt se samosprávou nebo vůči této instituci chovají nedůvěru. Z výzkumu mezi MČ vyplývá, že **samosprávy si uvědomují komunikační potenciál neziskového sektoru a kapacitu lokální znalosti.** Zástupci MČ by rádi těchto možností, které jim neziskové organizace nabízejí, využili, ovšem často nevědí, kde začít. Bariérou v tomto ohledu také představuje nedostatek financí a času. Chybí mechanismy, které by MČ umožnily konzultace expertů např. v rámci pracovních skupin honorovat.

Co se týče podnikatelského sektoru, konkrétně tedy investorů, kteří realizují své investice na území MČ, i v tomto případě vnímají MČ spolupráci jako nedostatečnou. **Pro zástupce MČ je obtížné nastavit se soukromým sektorem efektivní způsob komunikace, jenž by umožnil zapojení obyvatel v případech, kde lze předpokládat, že plánovaný stavební záměr bude mít významný dopad na veřejný prostor.** V tomto směru MČ vidí sebe sama jako prostředníka, který by měl iniciovat diskuzi mezi investorem a dotčenými obyvateli a v rámci svých legislativních kompetencí ovlivňovat projekt ve prospěch občanů.

„Když přijdou neziskové organizace za námi, snažíme se využít jejich lokální znalost. Ale není to tak, že bychom je měli nějak zmapované nebo že by se všemi probíhala oficiálně nějaká komunikace.“

Ing. arch. Martin Polách
zástupce starosty MČ Praha 6

Neziskový sektor, případně jiné organizace působící v území svou prací stmelují komunitu a jsou schopny vytipovat vůdčí osobnosti lokální komunity, které mohou být skvělými pomocníky v průběhu participačního procesu. Tito lidé jsou zásadním mezičlánkem mezi samosprávou a ‚mlčící‘ nebo přehlíženou částí veřejnosti, která se jinak na participačních procesech standardně nepodílí. Tito aktéři tvoří jakýsi mezičlánek, přemostění, mezi samosprávou a veřejností. Participační procedury obohacují o svou kulturní, vzdělávací, sportovní činnost, která tmelí a animuje komunitu.

3.4 POTŘEBY MČ NUTNÉ K POSÍLENÍ PARTICIPACE

Z rozhovorů se zástupci MČ vyplývá, že **ucelená metodická podpora a vytvoření jednotného koncepčního rámce pro participaci** jsou nutnými předpoklady pro konstruktivní zapojování občanů do plánovacích procesů. Podle MČ by se IPR měl zasadit o zlepšení této situace a měl by **převzít roli odborné institucionální podpory, která by MČ umožnila nastavení vlastních participačních procedur**. Z důvodu nedostatku kvalifikovaných pracovníků by pak MČ rovněž uvítaly možnost konzultovat s IPR konkrétní projekty, ve kterých bude zapojení veřejnosti žádoucí. Při profesionálním vedení participačního procesu, větší transparentnosti, otevřenosti samosprávy vůči veřejnosti a inkluzivního přístupu představitelé MČ očekávají, že se lidé začnou o veřejné záležitosti více zajímat.

Dlouhodobé a smysluplné zapojení občanů vyžaduje, **aby byly participační procedury v rámci MČ institucionálně zakotveny a byly na ně vyčleněny odpovídající personální a finanční zdroje**. Nedostačující míra institucionalizace participace v městském plánování je v českém prostředí často nahrazována osobním nasazením a zápletem jednotlivce. Proto, aby s odchodem jednotlivce nebyl ohrožen celý participační proces a tedy podkopána důvěra, kterou MČ s veřejností budovala, je nutné, aby participační aktivity byly pevně zakotveny ve struktuře a procedurách MČ. Za vzor je možné si vzít instrumenty navrhované MA21 a upravit je podle individuálního kontextu a potřeb MČ.

Zástupci vybraných MČ se shodují, že koncepčnímu zapojování veřejnosti do rozvoje MČ musí předcházet **zlepšení komunikace a koordinace mezi jednotlivými úrovněmi samosprávy a dotčenými orgány jako IPR, TSK, DP apod.** Souvisí to především s tím, že MČ nejsou z velké části vlastníky veřejných prostranství na svém území. O plánovaných záměrech jiných vlastníků na území se pak MČ často dozvídají na poslední chvíli. Pro občany jsou tyto majetkoprávní vztahy nesrozumitelné a je běžnou praxí, že se na úřadu MČ dožadují něčeho, co tento orgán nemůže ovlivnit.

„Když o území v naší městské části nerozhodujeme sami, hůře se argumentuje směrem k veřejnosti. V městské části se můžeme se spoluobčany dohodnout, že tam v územním plánu lidé chtějí červenou barvičku, tzn. přejí si tam výstavbu rodinných domů. My se o to zasadíme a odhlasujeme to na zastupitelstvu. Ale když se pak o území rozhoduje někde jinde než na úrovni městské části, může to dopadnout jinak, než jak se to projednalo s veřejností.“

Ing. Petr Hejl
starosta MČ Praha-Suchdol

Lepší komunikace by měla vést k součinnosti těchto aktérů a k harmonizaci jejich aktivit na území MČ. Časová harmonizace je podle MČ podmíněna sladěním harmonogramu finančních investic a koncepčnějším nastavením systému včetně lépe koordinovaného dlouhodobého plánování. Do IPR vkládají MČ naděje na zlepšení situace.

V tomto ohledu byla dále definována **potřeba vytvořit prostor pro sdílení zkušeností jednotlivých MČ, přičemž jeho vznik by měl iniciovat právě IPR.** Cílem by mělo být nejen sdílení dobré praxe, ale i diskuze o tom, co se nepovedlo. Za tímto účelem je potřeba vybudovat mezi jednotlivými aktéry důvěru, a to např. pravidelným setkáváním.

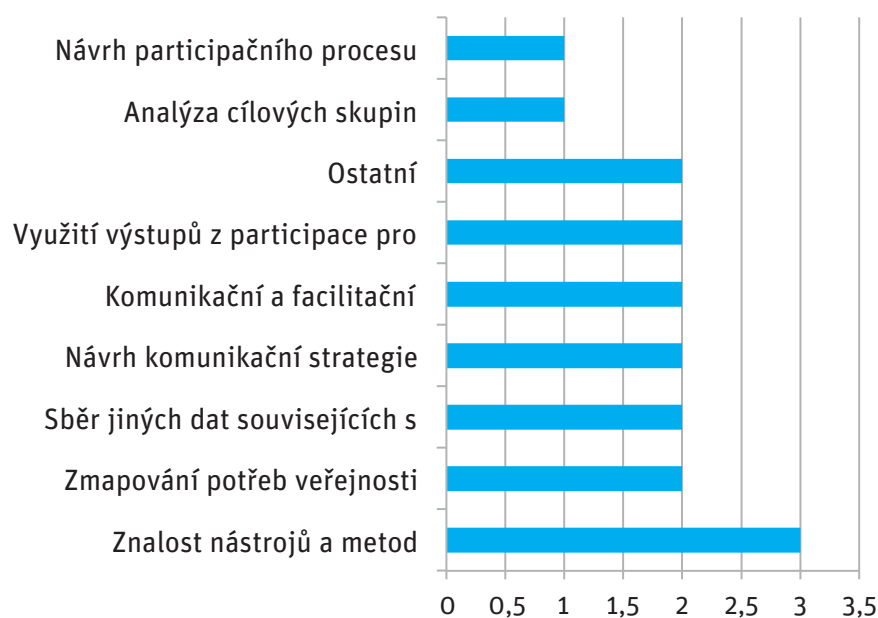
„Do budoucna by participaci pomohla větší komunikace mezi městskými částmi. Když spolu budou městské části lépe komunikovat, mohou na sebe projekty navazovat a můžeme vzájemně čerpat ze svých zkušeností.“

Ing. Lucie Ponicová

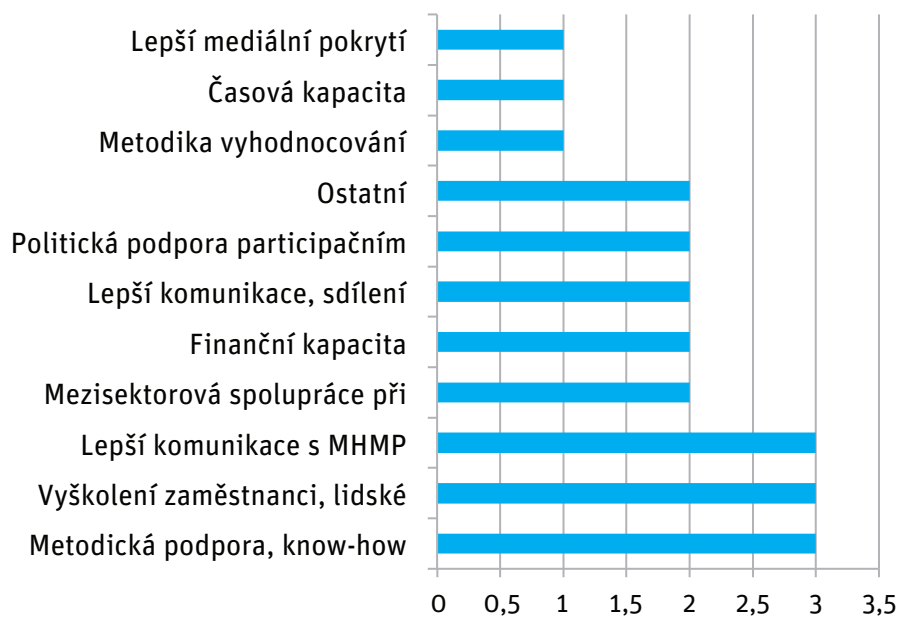
koordinátorka Místní agentury 21 MČ Praha 21

Klíčovým aspektem se ukazuje být informovanost, a to jak ve smyslu řádného a srozumitelného informování občanů o důležitých záměrech, tak ve smyslu zvyšování povědomí o participaci. Z hlediska dalšího vývoje participace v MČ by samosprávné úřady uvítaly iniciaci veřejné diskuse o smyslu zapojování veřejnosti, možnostech a kompetencích jednotlivých aktérů a o plánovacích procesech.

[GRAF 2] ... **OBLASTI, KTERÉ MČ POVAŽUJÍ ZA KLÍČOVÉ PRO ZKVALITNĚNÍ ZAPOJOVÁNÍ VEŘEJNOSTI**

[GRAF 3] ... POTŘEBY, KTERÉ MČ POVAŽUJÍ ZA KLÍČOVÉ PRO ZKVALITNĚNÍ ZAPOJOVÁNÍ VEŘEJNOSTI

4 Doporučení pro IPR

V předcházejících kapitolách jsou shromážděny poznatky o dosavadní praxi MČ s participačními procesy v plánování města a o potřebách zaměstnanců a politického vedení MČ k tomu, aby participace v plánování města mohla být dále posílena.

Na základě těchto zjištění byla formulována doporučení pro práci IPR jako koncepčního pracoviště hl. m. Prahy. Následující body shrnují, co by IPR mohlo udělat proto, aby se zapojování občanů do městského plánování na úrovni MČ dále zefektivnilo.

1. Vytvořit ucelený koncepční a metodický rámec pro MČ

- poskytovat MČ jasné a přehledné podklady využitelné při zapojování veřejnosti
- nastavit standardy profesionálního vedení participačních procesů
- hledat cesty, jak participaci na úrovni MČ institucionalizovat, aby nebyla závislá na angažovanosti jednotlivců a na změnách politické reprezentace (participaci zakotvit do legislativy, vnitřních předpisů apod.)
- pomoci MČ vytvořit podmínky pro transparentní komunikaci rozhodovacích procesů směrem k veřejnosti
- podpořit systematické mapování potřeb uživatelů (problémy a hodnoty vnímané v území), které by se případně daly využít pro aktualizaci ÚAP
- ulehčit MČ přístup k informacím o metodách a nástrojích participace a komunikačních dovednostech
- zmapovat, jak se zapojení veřejnosti v MČ promítlo do úprav původního záměru, tj. do strategických a územně plánovacích dokumentů či do konkrétních studií a projektů, a zda novelizovaný stavební zákon nabízí další možnosti pro participaci
- zaměřit se na systém výběru projektů předkládaných MČ k participaci (zda radnice usiluje o zapojení veřejnosti v případě všech investičních záměrů a strategií, zda šlo o participaci z podnětu veřejnosti, opozice apod.)
- za účelem sjednocení s již existujícími metodikami spolupracovat s organizacemi jako např. Národní sítí Zdravých měst, Společností pro trvale udržitelný rozvoj - skupinou projektu PAKT, Radou vlády pro udržitelný rozvoj
- poskytnout dostatečné zdůvodnění pro to, aby se s náklady na participaci počítalo při kalkulaci investičních záměrů a při sestavování rozpočtu hl. m. Prahy, MČ a příspěvkových organizací samosprávy

2. Být MČ k dispozici pro konzultační a asistenční činnost

- definovat kontaktní místo na celopražské úrovni (z logiky věci IPR), kde by MČ mohly dostat metodickou, informační a expertní podporu
- nastavit systém spolupráce, který by MČ umožňoval v případě potřeby se obrátit na IPR ať už s obecným nastavením participačních procesů nebo konkrétními projekty
- společně s dalšími relevantními institucemi přispět k vytvoření „pool of experts“, tedy skupiny odborníků na participaci, kteří mají požadovanou kvalifikaci a které si MČ budou moci najmout

3. Fungovat jako mediátor mezi MČ a ostatními aktéry

- podpořit vznik sítě napříč sektory, která by měla za cíl zlepšit informovanost všech
- iniciovat vytvoření prostoru, v rámci kterého mohou zaměstnanci MČ, kteří mají participaci na starost, sdílet své zkušenosti a podpořit je ve vzájemném networkingu
- partnerstvím podpořit místní neziskové organizace podílející se na komunitním rozvoji

- hledat cesty ke zlepšení komunikace mezi orgány veřejné správy, které by vedly k časové harmonizaci investičních aktivit v daném území
- zajistit vzájemnou komunikaci a koordinaci mediátorů, MČ a MHMP při projednávání rozvojových programů hl. m. Prahy

4. Vytvářet povědomí o důležitosti a smyslu participace

- vytvořit podpůrnou motivační kampaň cílenou na různé cílové skupiny, především pak veřejnost a samosprávu
- medializovat úspěšné realizované referenční projekty jako vhodné příklady participace
- zaměřit vzdělávací aktivity na politické vedení MČ a úředníky (workshopy, semináře, popř. bezplatný certifikovaný vzdělávací systém pod hlavičkou MHMP)
- vyvracet předsudky (participace narušuje smysl zastupitelské demokracie a nabourává tradiční rozdělení rolí veřejné správy, odborníků a veřejnosti, zapojení veřejnosti prodlužuje realizaci projektu/schválení dokumentu apod.)

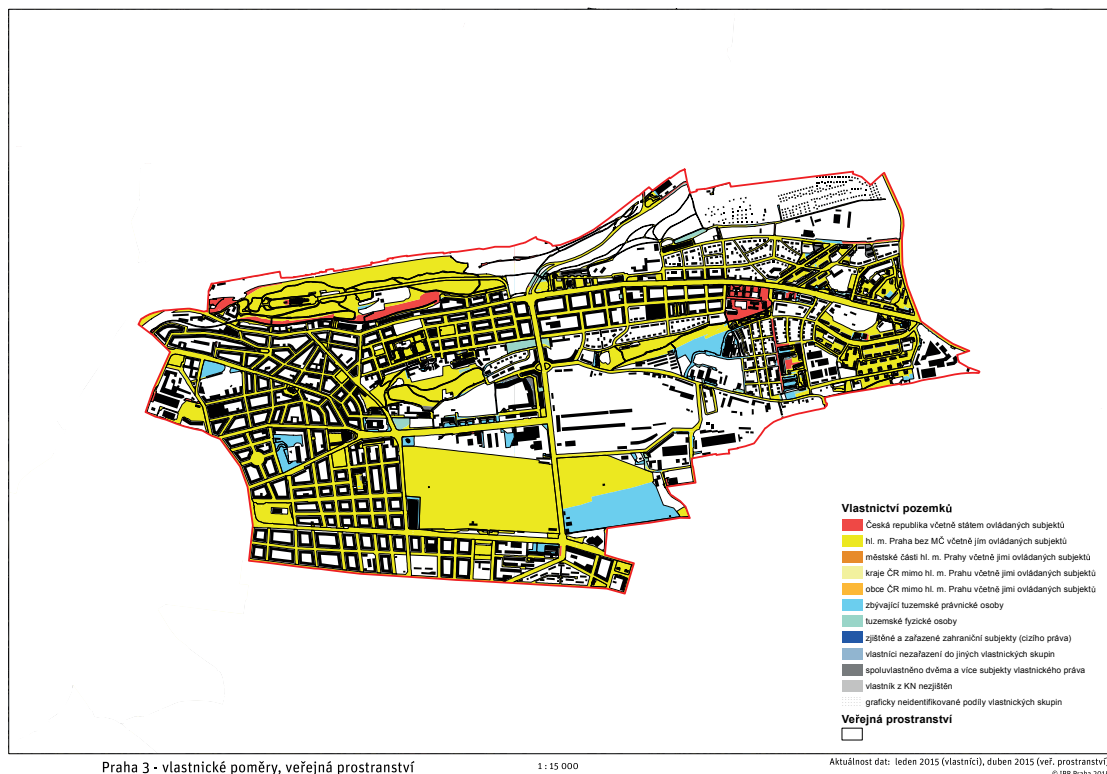
Zástupci MČ by v Manuálu participace připravovaném IPR uvítali:

- jak identifikovat správné načasování zapojení veřejnosti
- jak vytipovat cílové skupiny a komunikační strategie
- jak efektivně zapojit všechny důležité skupiny obyvatel
- příklady ze zahraničí
- vymezení, jak přistoupit k otázce participace na soukromých investicích zasahujících do veřejného prostoru
- jak do spolurozhodování zapojit občany pomocí různých elektronických nástrojů, popř. jak zajistit synergické efekty při jejich vytváření v rámci spolupráce MHMP, IPR a MČ
- vysvětlení, komu je Manuál určený, k čemu by měl sloužit a jak by se měl používat (důraz na to, že MČ nejsou povinny hned Manuál aplikovat)
- popsání rozdělení rolí (úředník, politik, veřejnost) a vysvětlení klíčových pojmů (participace, samospráva apod.)
- připomínku, že při nastavování participace se musí brát v potaz legislativní lhůty
- důraz na důležitost komunikace s ostatními aktéry, kteří mají rozhodovací pravomoc, například TSK, DP apod.
- motivační příklady dobré praxe s viditelnými přínosy pro projekt i jednotlivé aktéry
- schéma kompetencí jednotlivých orgánů samosprávy a dotčených organizací, vyjasnění role IPR s ohledem na participaci (zda je IPR pouze pomocník či realizátor, popř. kde je hranice mezi těmito dvěma postupy)
- jak občanům vysvětlit časovou prodlevu mezi participací a vlastní realizací či případné legislativní průtahy apod.
- seznam externích konzultantů a facilitátorů s kontakty
- jak postupovat při kontroverzních a konfliktních projektech tak, aby došlo k minimalizaci negativních procesů
- měřítko, jak hodnotit úspěšnost participace
- formulace srozumitelné pro laiky

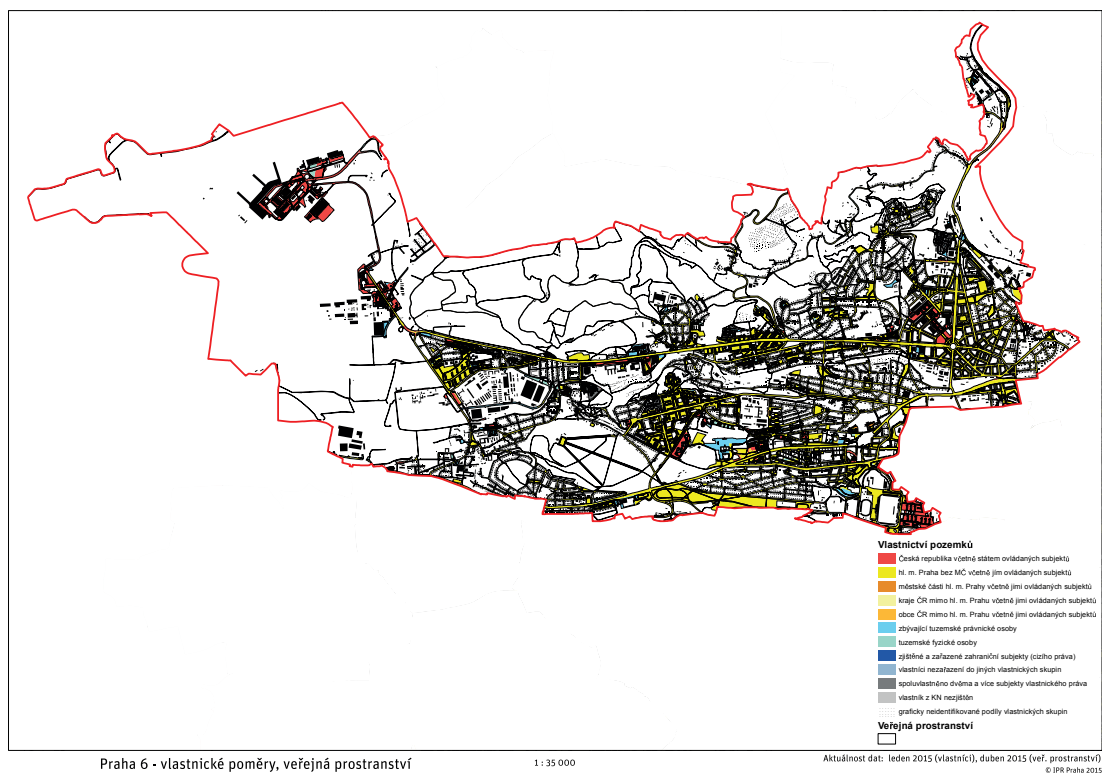
5 Přílohy

5.1 MAPY VLASTNICKÉ STRUKTURY VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ

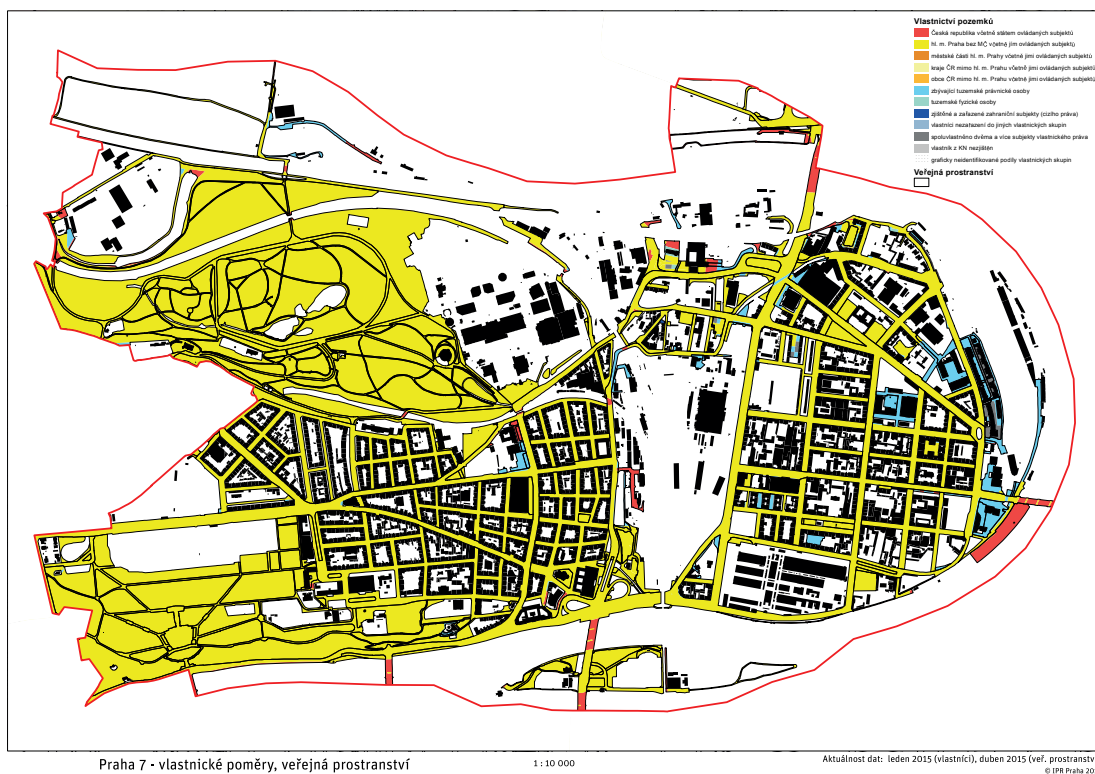
[MAPA 1] ... **POPIS VLASTNICKÝCH POMĚRŮ VEŘEJNÝCH PROSTOR V MČ PRAHA 3**
ZDROJ: IPR, AKTUÁLNOST DAT, LEDEN 2015

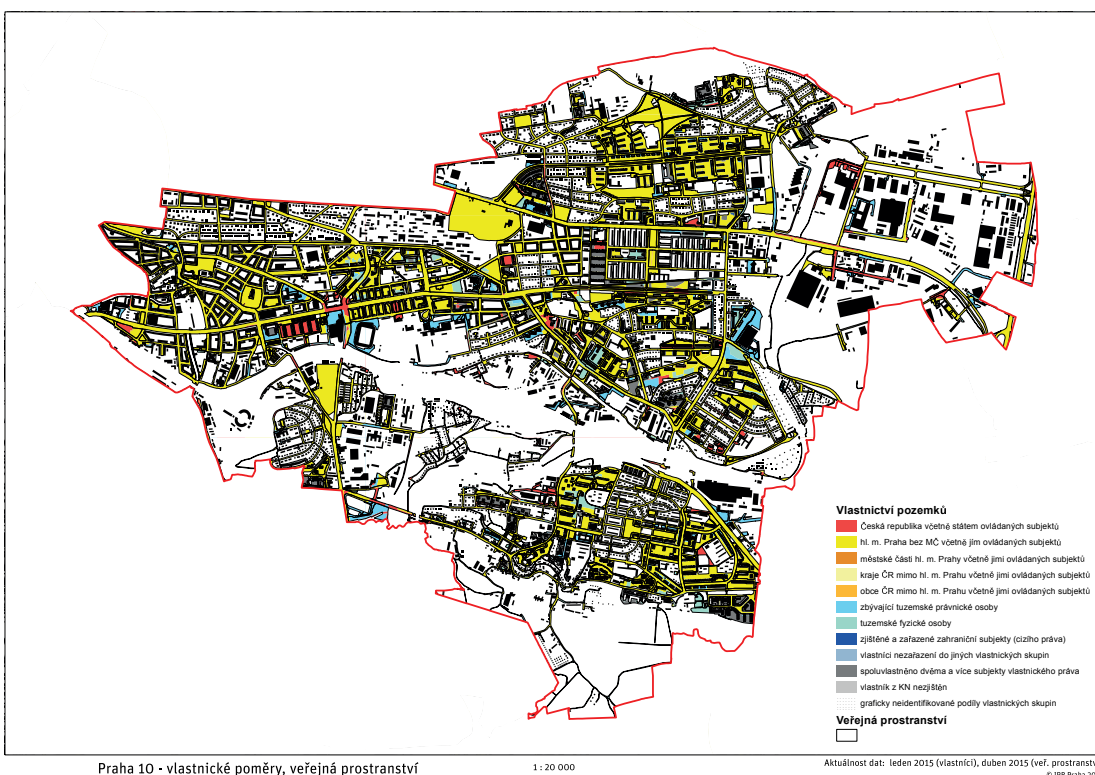
[MAPA 2] ... **POPIS VLASTNICKÝCH POMĚRŮ VEŘEJNÝCH PROSTOR V MČ PRAHA 6**
ZDROJ: IPR, AKTUÁLNOST DAT, LEDEN 2015

[MAPA 3] ... **POPIS VLASTNICKÝCH POMĚRŮ VEŘEJNÝCH PROSTOR V MČ PRAHA 7**
 ZDROJ: IPR, AKTUÁLNOST DAT, LEDEN 2015

[MAPA 4] ... **POPIS VLASTNICKÝCH POMĚRŮ VEŘEJNÝCH PROSTOR V MČ PRAHA 10**
 ZDROJ: IPR, AKTUÁLNOST DAT, LEDEN 2015

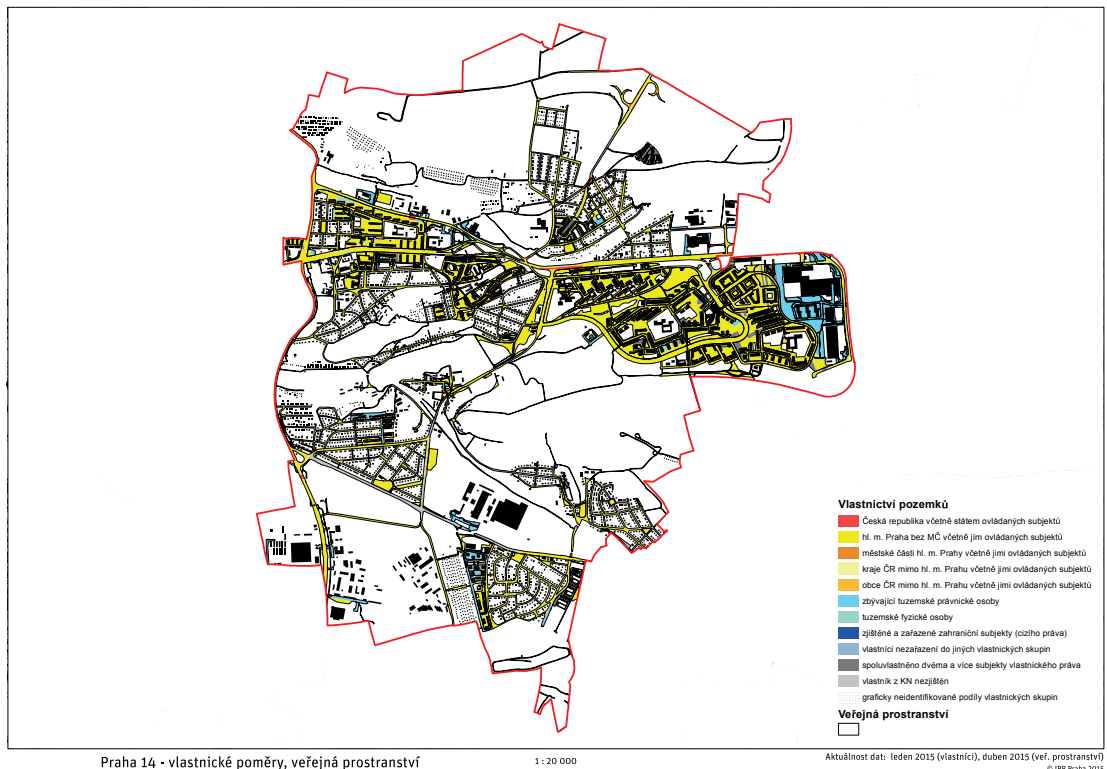
PŘÍLOHY

ZHDNOCENÍ VÝCHOZÍHO STAVU

PRAXE MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ V ZAČLEŇOVÁNÍ VEŘEJNOSTI DO PLÁNOVÁNÍ MĚSTA

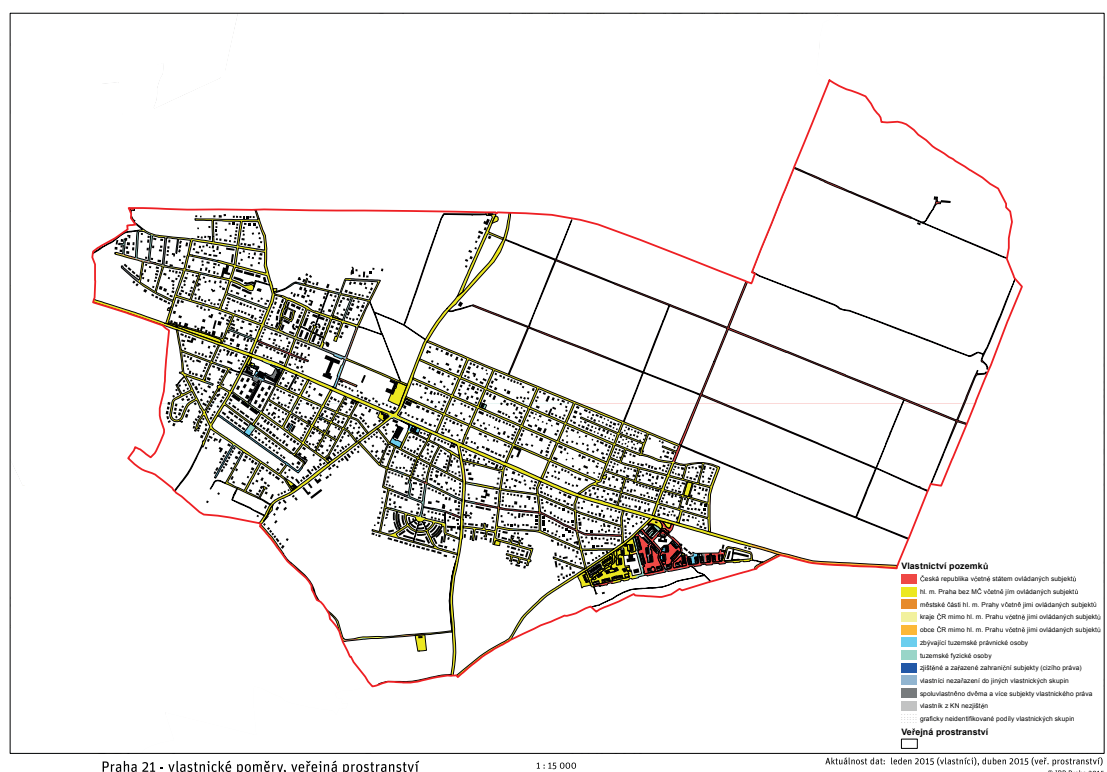
[MAPA 5] ... POPIS VLASTNICKÝCH POMĚRŮ VEŘEJNÝCH PROSTOR V MČ PRAHA 14

ZDROJ: IPR, AKTUÁLNOST DAT, LEDEN 2015

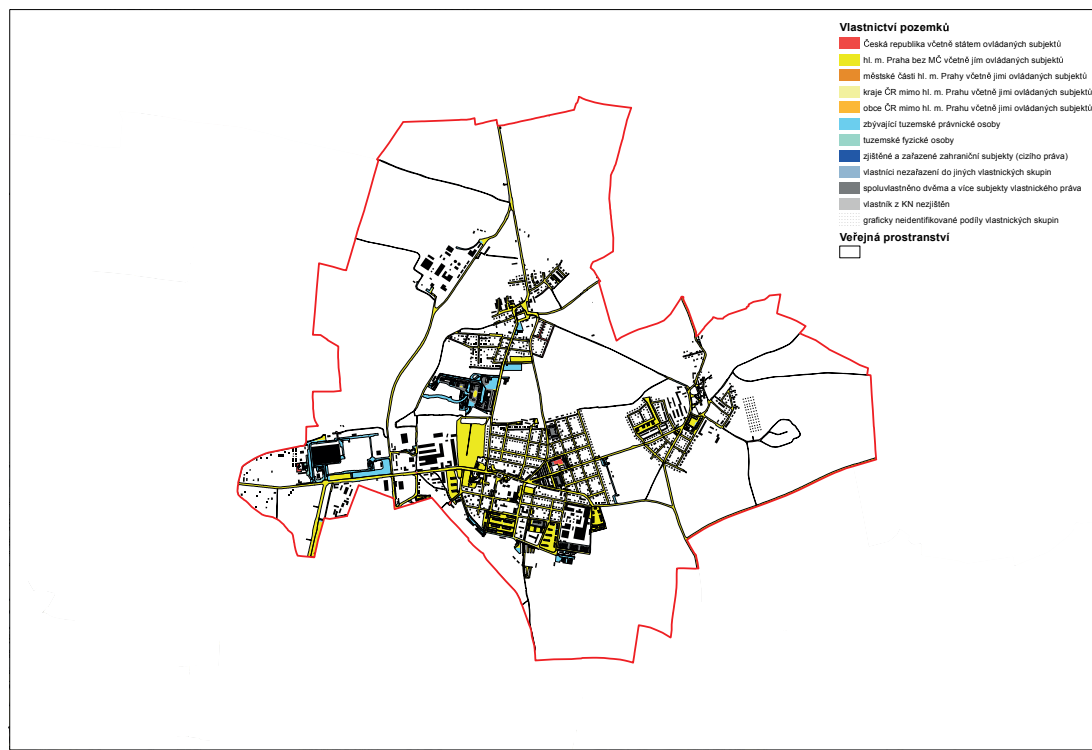

[MAPA 6] ... POPIS VLASTNICKÝCH POMĚRŮ VEŘEJNÝCH PROSTOR V MČ PRAHA 21

ZDROJ: IPR, AKTUÁLNOST DAT, LEDEN 2015

[MAPA 7] ... **POPIS VLASTNICKÝCH POMĚRŮ VEŘEJNÝCH PROSTOR V MČ PRAHA-ČAKOVICE**
ZDROJ: IPR, AKTUÁLNOST DAT, LEDEN 2015

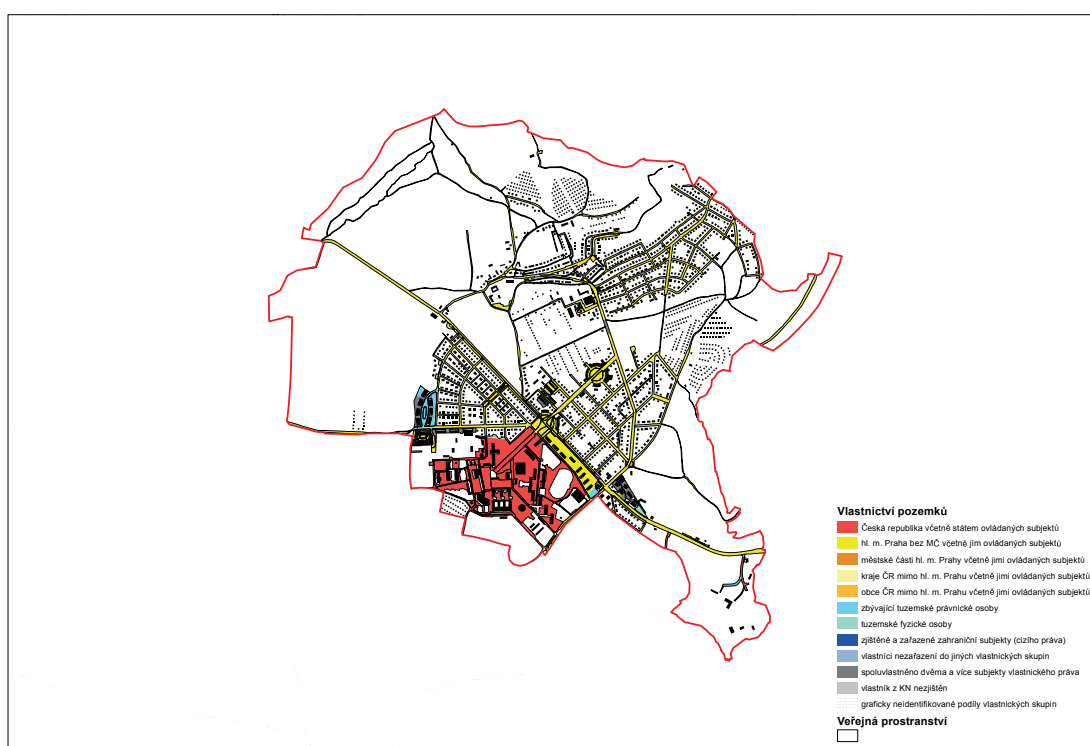

Čakovice - vlastnické poměry, veřejná prostranství

1:20 000

Aktuálnost dat: leden 2015 (vlastníci), duben 2015 (veř. prostranství)
© IPR Praha 2015

[MAPA 8] ... **POPIS VLASTNICKÝCH POMĚRŮ VEŘEJNÝCH PROSTOR V MČ PRAHA-SUCHDOL**
ZDROJ: IPR, AKTUÁLNOST DAT, LEDEN 2015

Suchdol - vlastnické poměry, veřejná prostranství

1:15 000

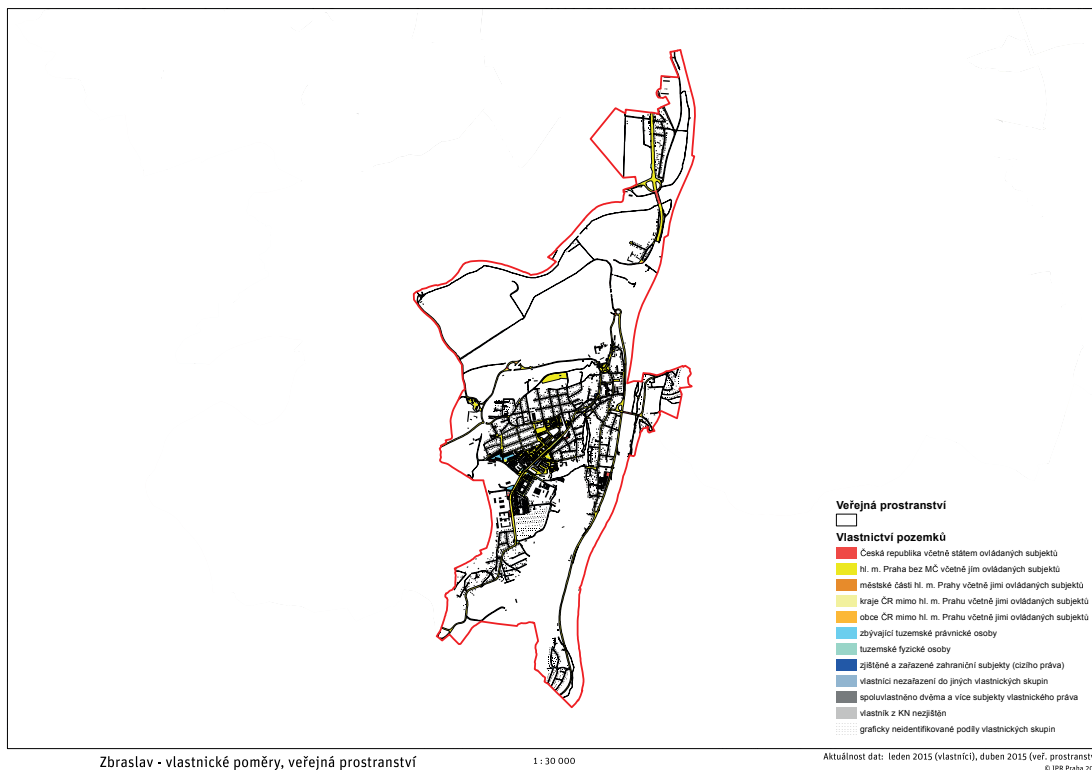
Aktuálnost dat: leden 2015 (vlastníci), duben 2015 (veř. prostranství)
© IPR Praha 2015

PŘÍLOHY

ZHODNOCENÍ VÝCHOZÍHO STAVU

PRAXE MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ V ZAČLEŇOVÁNÍ VEŘEJNOSTI DO PLÁNOVÁNÍ MĚSTA

[MAPA 9] ... **POPIS VLASTNICKÝCH POMĚRŮ VEŘEJNÝCH PROSTOR V MČ PRAHA-ZBRASLAV**
ZDROJ: IPR, AKTUÁLNOST DAT, LEDEN 2015

5.2 SEZNAM OTÁZEK PRO POLOSTRUKTUROVANÉ ROZHOVORY SE ZÁSTUPCI MČ

Zhodnocení současné situace

Strategické plánování

1. Má vaše MČ program rozvoje (nebo jiný rozvojový/strategický dokument)? Kdy byl připraven?
2. Byla do jeho přípravy zahrnuta veřejnost/odborná veřejnost? Pokud ano, jak?
3. S jakými hlavními problémy jste se potýkali? Jak jste se s nimi vypořádali?

Územní plánování a tvorba veřejných prostranství

4. Zapojujete veřejnost či odbornou veřejnost do procesů územního plánování a úpravy veřejných prostor? Pokud ano, jakým způsobem? Uveďte příklady.
5. Územně analytické podklady: Sbíráte od veřejnosti podněty využitelné pro ÚAP, např. jak lidé území vnímají (hodnoty, priority, problémy)? Pokud ano, jakým způsobem?
6. Změna územního plánu: Zapojujete veřejnost do diskuse o návrhu na změnu ÚP? Pokud ano, jakým způsobem?
7. Územní studie: Využíváte při řešení území možnost zadávání ÚS? Konzultujete ji s veřejností?
8. Veřejné prostory: Sbíráte podněty od veřejnosti ve fázi před zadáním úpravy veřejných prostor? Sbíráte podněty od veřejnosti ve fázi návrhu? Pokud si zadáváte zpracování urbanistického návrhu veřejného prostranství, požadujete po zpracovateli, aby zjistil potřeby uživatelů veřejného prostranství?
9. Monitorujete průběžně potřeby uživatelů veřejných prostranství? Pokud ano, jakým způsobem?
10. Máte zkušenosti s procesem EIA? Jak tento proces hodnotíte z hlediska zapojování veřejnosti?

Dosavadní zkušenosti

11. Jaká byla odezva veřejnosti? O co byl/nebyl zájem?
12. Jakým způsobem se snažíte vyjít vstříc znevýhodněným občanům (senioři, příslušníci menšin apod.)?
13. Snažíte se zapojit občany, kteří jsou méně aktivní? Pokud ano, jakým způsobem?
14. Co vnímáte z vašeho pohledu jako největší překážku participace ve vaší MČ? Co je pro vás obtížné?

PŘÍLOHY

ZHODNOCENÍ VÝCHOZÍHO STAVU

PRAXE MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ V ZAČLEŇOVÁNÍ VEŘEJNOSTI DO PLÁNOVÁNÍ MĚSTA

Kapacity

15. Jsou ve vaší MČ participační procesy nějak institucionálně zakotveny? Máte na vaší MČ osobu/tým osob zodpovědný za participaci? Kolik pracovníků se ve vaší MČ věnuje agendě participace? Jsou nějak vyškoleni pro práci s komunitami? Pokud ano, jak?
16. Kdo je odpovědný za vedení procesu participace na úrovni MČ?
17. Využíváte služeb externích konzultantů? Pokud ano, z jakého důvodu/v jakých případech?
18. Pokud ano, podle jakých kritérií probíhá výběr externího konzultanta?
19. Jaká část z rozpočtu MČ je vyhrazena participaci občanů? Z jakých zdrojů je participace financována?

Potřeby

20. Co by situaci zlepšilo hned/v dlouhodobém procesu?
21. Co může IPR udělat, aby vám usnadnil zapojování občanů do plánování města?
22. Co byste chtěli najít v Manuálu participace?

5.3 DOPLŇUJÍCÍ ON-LINE DOTAZNÍK PRO ZÁSTUPCE MČ

Doplňující dotazník: Praxe městských částí Prahy v začleňování veřejnosti do plánování města

Tento dotazník navazuje na předchozí rozhovor o participaci ve vaší městské části. Vyplněním nám pomůžete zmapovat její současný stav. Výstupy dotazníků budou zpracovány do podkladové studie k Manuálu participace.

Studii zadává a zpracovává Institut plánování a rozvoje hl. města Prahy.

Děkujeme za spolupráci.

Kontaktní osoba:
Mgr. Martina Macáková, MSc.
participace@ipr.praha.eu

*Required

1. Uveďte prosím Vaše jméno. *

2. Jakou funkci v městské části zastáváte? *

3. Kterou městskou část zastupujete? *

4. Uveďte prosím kontaktní email. *

Email slouží výlučně pro potřeby zpracování studie.

5. Které nástroje využíváte při zapojování veřejnosti? *

- Odpovědi na dotazy občanů
- Zveřejňování oficiálních dokumentů
- Zprávy, brožury
- Letáky, plakáty
- Audiozáznamy, fotografie, videozáznamy
- Prohlášení a ofic. vyjádření
- Hromadná korespondence
- Zřízení telefonní linky
- Informační centrum
- Knihovna
- Výstavy a prezentace
- Inzerce

PŘÍLOHY

ZHODNOCENÍ VÝCHOZÍHO STAVU

PRAXE MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ V ZAČLEŇOVÁNÍ VEŘEJNOSTI DO PLÁNOVÁNÍ MĚSTA

- Tiskové konference, prohlášení
- Odpovědní schránky
- Dotazování veřejnosti
- Průzkumy veřejného mínění
- Workshopy, semináře a konference
- Veřejná slyšení
- Nezávazná referenda
- Konzultační hodiny
- Poradní komise
- Městský panel
- Občanské poroty
- Osadní/místní výbor
- Online konzultace
- Sběr dat, připomínek přes web. stránku
- Komunikace přes sociální média
- Soutěže (i architektonické)
- Jiné

6. Využíváte některý z těchto nástrojů v rámci kulturních akcí? *

Pokud ano, uveďte prosím který.

7. Ve kterých oblastech by se měla zvýšit odborná připravenost zaměstnanců zodpovědných za participaci v MČ? Vyberte ze seznamu (i více možností). *

- Analýza cílových skupin
- Zmapování potřeb veřejnosti (mapping)
- Sběr jiných dat souvisejících s participací
- Znalost nástrojů a metod participace
- Návrh participačního procesu
- Návrh komunikační strategie participace
- Komunikační a facilitační dovednosti
- Využití výstupů z participace pro další procesy
- Other:

8. Co vám chybí pro efektivnější zapojení veřejnosti? Vyberte ze seznamu (i více možností). *

- Metodická podpora, know-how
- Metodika vyhodnocování úspěšnosti participačních aktivit
- Mezisektorová spolupráce při participačních aktivitách (např. využití kulturních aktivit)

- Vyškolení zaměstnanci, lidské kapacity
- Finanční kapacita
- Časová kapacita
- Lepší komunikace s MHMP
- Lepší mediální pokrytí participačních aktivit MČ směrem k veřejnosti
- Lepší komunikace, sdílení zkušeností mezi MČ
- Politická podpora participačním aktivitám na úrovni MČ a MHMP
- Other:

Submit

100%: You made it.

Never submit passwords through Google Forms.

Powered by

This content is neither created nor endorsed by Google.
[Report Abuse](#) - [Terms of Service](#) - [Additional Terms](#)

Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy

Tým participace v plánování města

Vyšehradská 57, 128 00 Praha 2

www.iprpraha.cz/participace

ZPRACOVALI

Ing. Petr Návrat, MSc.

Mgr. Martina Macáková, MSc.

Ing. Milota Sidorová, Ph.D.

SPOLUPRÁCE

Pavla Pelčíková, MSc.

Bc. Daniel Kajpr

GRAFICKÝ NÁVRH/SAZBA

Klára Hájková

JAZYKOVÁ KOREKTURA

PhDr. Nataša Macháčová

